

AD QVODLIBETARIAM.

362

QVÆSTIO MEDICA.

Matutinis excutienda disputationibus, die Iouis 19. Februarij, in Scholis Medicorum Paris.
M. Francisco Ellain, Doctore Medico, Præsidente.

An omnis Cancer curabilis?

Lios morbos Natura sanat, alios Medicus: hic grauiore, illa exiguo & leuiore, nullo artis præsidio septa. Quædam Medicus, quædam etiam Natura præstare nequit: os perfractum, membrumque distortum haud Natura potest corrigere, sicut Medicus, ut nec *ἡ ἀποκαταστήσει*: at vlcus implere Medico denegatum: quos per se Natura vincere non valet, medicina plerumque potest, tribus præsidij (pari gradu contrariis) Diætâ, Pharmaciâ, Chirurgiâ. Si qui sint *ἀνίατοι*, attingendos vetat, ne prophanentur remedia, quæ multis fuere salutis: vt solent Sophistæ & impostores, qui non *ἰδοῦσιν*, sed *κρίνοῦσιν* pro meta gerendorum habent. Sunt multi qui ne technis quidē corū cedunt: cuiusmodi est hydrops, & elephas cōfirmatus, arthritis nodosa, cōpleta paralytis, phthisis, hæctica *παρὰ πνεύματος*, scrophulæ, & qui iam habitum contraxerunt. Quibus inter tumores adnumerantur scirrhos exquisitus, & cancer adultus, qui ad eod sunt affines, vt prior in alterum facile degeneret.

Ifferunt tamen materiâ, symptomatis, & euentis. Causa enim scirrhimelancholia est crassa, terrestris, frigida. Qui humor particulæ impactus, in cuiusque spatia insertus, ita sæpe obduruuit, vt non nisi ægrè solui, dissiparique possit; quippe initio talis existit, cum vel pituita vitrea, atque gypsea, vel naturalis melancholia, quæ sæpe est sanguinis, in parte aliqua, seu fluxione, seu congestione cumulat; aut ex malè curato Erysipelate, Phlegmone, vel Oedemate talis euasit; tuncque indolens & insensibilis perhibetur. Cancer verò est atrabilis soboles, quæ vitionem sequitur humorum, vnde tantam acquirit feritatem, vt nisi frigidi coërceatur, longè latèque prorepit, citiusque interimat. Quo discernitur a scirrho, qui pertinax quidem, & durus, cum renixu *ἀντιστασιν* coniunctam habet. Proinde in partibus externis diu multumque citra periculum perseuerat, nisi irriteretur, & calidorum vsu in can descât magis. Quod si viscus aliquod ex naturalibus occupet, icterum parit, aut sæpe hydropem in expugnabilem.

Ascentis Canceri obscura sunt rudimenta, vt qui vix fabæ aut nucis æquet magnitudine. Quare non mirum si vulgi lateat notitiam, non secus quàm stirpes, quæ vbi nunc primum è terrâ prodeunt visceribus, peritis tantum agricolis manifestæ: tandem in molem insignem assurgit, ferus cernitur, atque pro infestantis humoris dominatu, magis quàm phlegmone nigricat, partem obfessam dolore punctili & acri vehementer ex cruciat. Iam adultus consistentiâ durus est, tactu asper, colore fuscus, figurâ rotundus, sed inæqualiter, venis in ambitu crasso humore turgentibus, pilcisque cognominis chelas tenaces referentibus. Atque hic tumor adeo ferox & perniciosa redditur, vt mioria negligat remedia, vehementioribus & acrioribus exasperetur. Quorum vsu facessit in vlcus horridum aspectu, & inæquale, sæpe funestum, profundum, labris præduris & inuersis tumidum, fœdâ illi uie fœtidum, acri dolore & graueolentiâ molestum, ac tandem sanguinis profusione periculosum.

Enus id mali obstdi cum reliquis corporis partes organicas, vt nares, palpebras, labra, gingiuas, renes, lienem, vterum, hepar, intestina, caput, tum præcipuè mulierum mamas: quæ cum sint laxæ, glandulosæ, & bibulæ, crassum humorem & adustū facile concipiunt, exhauriunt. Quocirca mulieres sæpius quàm viros inuadit. In eas verò grauius, ac vehementius sæuit, quæ ampliores obtinent mammæ, totiusque corporis habitum laxiorem & infirmum. Quin etiam viris plerumque accidit, quibus asuerus hemorrhoidum fluor suppressitur. Sic diuturnas curanti marifcas, nisi vna seruetur, periculum triplicis hydropis vel parthematum melancholicorum impendit; nisi optima victus lege, frequenti purgatione & phlebotomiâ, vtroque æquinoctio, tot tantisque malis occurratur.

Vratio, si sperabilis sit, incipienti & in superficie corporis externa consistenti, quâ primum adhibenda: occulti enim frustra suscipitur, quem si tangas, ocyus interficiat, sin minus, viuere diutius. In eam rē conueniunt venæ sectio, sæpius repetita *ἀδραγία*, ex melanagogis clemetioribus, lacasine, pitisanæ cremor, vinum paucissimum, & oligophori, euchymum alimentū, tenue, refrigerans, & humectans, pilces saxatiles, atque omnis generis aues, præterquam palustres; quæ bonum, minimèque succum generent melancholicum. Deuitatis inædia, vigiliis, labore, cura, mœrore, dyspeptis eduliis, salis, acribus, & limosum sanguinem gignentibus: *τοῖς βλάπτουσιν* præscribuntur initio quæ refrigerant, & modicè repellunt, tandemque quæ citra morsum desiccant, & digerunt. Quæ cum iam adultus Cancer aspernari soleat, duo super sunt extrema remedia, causticis virus absorbere, & tumorem ad viuum refecare. Quæ tamen nec certæ sunt, neque tuta, ob sympathiam partium vicinarum, dolorem ingentem, metumque vlcis, & hæmorrhagiæ summæ. Quamobrem præstat carcinomatis inueterati vel iam exulcerati, maximè verò in pectore, & emunctoris, malitiam lenientibus demulcere, quàm ægrum sectione, vitione, & salibus spagyricis in vitæ discrimen adducere.

Ergo non omnis Cancer curabilis.

PROPVGNABAT SIMON CVBANVS, LEMOVIX. Anno Salutis 1604.

D. DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Martinus Akakia, Prof. Reg.
M. Petrus Paulmier.
M. Antonius Quiquebœuf.

M. Iacobus d'Amboise, Med. Reg.
M. Iacobus Cousinor.
M. Petrus Seguin, Prof. Reg.

M. Henricus de Monanthucil, Prof. Reg.
M. Michail Marecot, med. Reg.
M. Albertus le Febvre, med. Reg.